

2. Від старої пісні до цифрового архіву: як український фольклор отримує нове життя. Nakypilo.ua. URL: <https://nakypilo.ua/novyny/vid-staroi-pisni-do-tsyfrovoho-arkhivu-yak-ukrainskyi-folklor-otrymuie-nove-zhyttia/>

3. Матвій Номис. Українські приказки, прислів'я і таке інше 1864 р. URL: <https://ia800102.us.archive.org/15/items/nomis1864/nomis1864.pdf>

4. Нестор Літописець. Про заснування Києва. UkrLib. URL: <https://www.ukrlib.com.ua/books/printit.php?tid=13472>

Кравченко Тетяна – канд. філол. наук,
доцент кафедри українознавства та суспільних
наук, Миколаївський національний аграрний
університет

Корнієнко Таїсія – здобувач вищої
освіти спеціальності D1 Облік і
оподаткування, Миколаївський національний
аграрний університет

СПЕЦИФІКА УКРАЇНОЗНАВЧОГО ЗНАННЯ В СИСТЕМІ ГУМАНІТАРНИХ НАУК ХХІ СТОЛІТТЯ.

Стаття присвячена специфіці українознавчого знання в системі гуманітарних наук ХХІ століття. У ній розглядаються різні наукові підходи до розуміння сутності українознавства, зокрема його міждисциплінарний характер та інтегративність. Автор доводить, що українознавство виходить за межі простого поєднання даних з інших наук і постає як самостійна цілісна система знань.

Особливий наголос робиться на тому, що українознавство забезпечує комплексне, синтетичне вивчення українського народу, його самопізнання, самотворення, культури, історії та державницького шляху в часі й просторі. У сучасних умовах українознавство виконує важливу світоглядну, виховну та державотворчу роль, сприяючи зміцненню національної ідентичності та гуманітарній безпеці України.

Питання про те, що саме вивчає українознавство і в чому полягає його особливість, досі викликає дискусії та різні думки серед учених. Деякі дослідники вважають, що українознавство- це міждисциплінарна наука. Вона просто бере найкращі знання з історії, філології, культурології та інших наук про Україну і поєднує їх. Інші вчені наголошують, що головна риса українознавства-це цілісне бачення. На їхню думку, українознавство відрізняється від інших гуманітарних наук тим, що вивчає Україну не по частинах, а як єдине ціле.

Проте просте механічне поєднання різних наук не дає справжньої цілісності. Важливо знайти глибоку внутрішню основу, яка об'єднує всі ці знання в єдину систему.

Сучасне українознавство-це цілісна система інтегративних знань про Україну та український народ. Воно вивчає не лише минуле, а й сучасність і майбутнє України в усьому її розвитку-від етнічної території й мови до культури, духовності та державотворення. Україна і українство розглядаються як важлива частина світової цивілізації.

На відміну від звичайних гуманітарних наук (історії, етнографії, соціології чи політології), які досліджують лише окремі сторони життя України, українознавство намагається дати повну, синтетичну картину українського світу. Воно поєднує знання багатьох наук, щоб краще зрозуміти український народ як єдине ціле.

Об'єктом українознавства є Україна як держава і країна, український етнос, нація та народ у їхній єдності.

Предметом українознавства є цілісне вивчення самопізнання і самотворення українського народу-його історії, культури, цінностей, місця у світі та історичного призначення.

Головними принципами українознавства є системність, комплексність, єдність національного і загальнолюдського, теорії і практики. Воно поєднує аналіз і синтез, вивчає явища як у часі, так і в просторі.

У ХХІ столітті українознавство виконує важливу роль не тільки як наука, а й як чинник виховання і державотворення. Воно допомагає формувати національну свідомість, патріотизм і громадянську позицію молоді, особливо в умовах глобалізації та інформаційних війн. Крім того, українознавство сприяє захисту національної ідентичності та культурної спадщини.

Таким чином, специфіка українознавчого знання полягає в його інтегративності, цілісності та україноцентричності. Це не просто набір фактів про Україну, а наука самопізнання українського народу, яка допомагає краще зрозуміти себе, зберегти свою ідентичність і успішно будувати незалежну державу в сучасному світі.

Література

1. https://ndiu.knu.ua/images/2024/tezy_24.pdf
2. <https://inst-hist.chnpu.edu.ua/wp->
3. <https://hai-nyzhnyk.in.ua/downloads/2015doc.ukrainoznavstvo.pdf>